

ЩОДО СТВОРЕННЯ СУДУ ІР: ДЕЯКІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ПРАВОВІ ПИТАННЯ

Відповідно до ч. 2 ст. 20 ГПК України «Вищий суд з питань інтелектуальної власності розглядає справи щодо прав інтелектуальної власності, зокрема:

1) справи у спорах щодо прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок, торговельну марку (знак для товарів і послуг), комерційне найменування та інших прав інтелектуальної власності, в тому числі щодо права попереднього користування;

2) справи у спорах щодо реєстрації, обліку прав інтелектуальної власності, визнання недійсними, продовження дії, дострокового припинення патентів, свідоцтв, інших актів, що посвідчують або на підставі яких виникають такі права, або які порушують такі права чи пов'язані з ними законні інтереси;

3) справи про визнання торговельної марки добре відомою;

4) справи у спорах щодо прав автора та суміжних прав, в тому числі спорах щодо колективного управління майновими правами автора та суміжними правами;

5) справи у спорах щодо укладання, зміни, розірвання і виконання договору щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності, комерційної концесії;

6) справи у спорах, які виникають із відносин, пов'язаних із захистом від недобросовісної конкуренції, щодо: неправомірного використання позначень або товару іншого виробника; копіювання зовнішнього вигляду виробу; збирання, розголошення та використання комерційної таємниці; оскарження рішень Антимонопольного комітету України із визначених цим пунктом питань» [1].

Як бачимо, до юрисдикції означеного спеціалізованого суду належить вирішення практично всіх спорів у сфері інтелектуальної власності. Такий законодавчий підхід спрямований на формування сталої системи правового захисту ІР.

У той же час, на сьогоднішній день Вищий суд з питань інтелектуальної власності не став реальністю [2].

Тому є багато факторів: політичних, організаційних, фінансово-економічних тощо.

Цілковито зрозуміло, що в питанні запуску Суду ІР внесла корективи і війна, як значно ускладнила реалізацію судової реформи 2016–2017 рр. У той же час запуск Суду ІР має велике значення для побудови системи правового захисту права інтелектуальної власності, особливо в умовах війни та післявоєнного відновлення країни, коли існує необхідність в оновленні технологічної бази, що є неможливим без інститутів охорони та захисту права ІР.

Поруч із тим створення та запуск спеціалізованого суду щодо сфери інтелектуальної власності узгоджуються і з планом реформування українського правосуддя 2025–2030 рр. [3].

На наш погляд, в рамках означеної реформи (Стратегії Стратегія розвитку системи правосуддя на 2025–2030 роки), варто вирішувати питання не тільки щодо організаційної сфери, а і питання модернізації процесуального законодавства.

В аспекті сказаного, варто говорити про широке застосування цифрових технологій в сфері правосуддя, як це у розвинутих країнах [4].

Сьогодні ставить і питання щодо захисту прав ІР у військовій сфері. Тут існує комплекс питань і щодо підсудності даної категорії справ, і щодо процесуального порядку вирішення таких спорів.

Отже, зазначене свідчить про необхідність більш глибокого дослідження створення та запуску Вищого суду з питань інтелектуальної власності як на теоретичному, так і практичному рівнях.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України. «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2147-19#Text> (дата звернення: 20.01.2026).

2. Шабалін А. В. Чи бути суду ІР? *VI Міжнародна науково-практична конференція ІНТЕРНЕТ-МІСТ «КИЇВ – ДНІПРО» «Актуальні питання захисту прав інтелектуальної власності: сучасні виклики і тенденції розвитку», 21-22 березня 2025 року.* С. 921–927.

3. Стратегія розвитку системи правосуддя на 2025-2030 роки стане єдиним документом для його реформування. *Укрінформ*. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3921385-strategia-rozvitku-pravosudda-20252030-stane-edinim-dokumentom-reformuvanna-pravosudda-mudra.html> (дата звернення: 20.01.2026).

4. Шабалін А. В. Особливості застосування цифрових технологій в цивільному судочинстві США. *Приватне право і підприємництво*. 2025. № 25. С. 197-202.